www.svoboda-news.com

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 58. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го БЕРЕЗНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 27, 1981 No. 58. VOL. LXXXVIII.

Д-Р М. КУРОПАСЬ ПОВЕРНУВСЯ З ВІДВІДИН ІЗРАЇЛЯ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника УНСоюзу, повернувся у вівторок, 24-го березня, з восьмиденної поїздки до Ізраїля.

Д-р Мирон Куропась

Поїздка була заініційована міністерством закордонних справ Ізраїля, ним зорганізована й фінансована у співпраці з Жидівсько-американським комітетом. Вона мала офіційний характер і дала змогу учасникам запізнатися з різними урядовими особами, пізнати працю уряду в Ізраїлі, відвідати ізраїльський парлямент, школи, кібуци та цілий ряд важливих установ і осередків.

Завдяки організаційним заходам і піклуванні генерального консула Ізраїля в ЗСА, Моше Габона, поїздка була проведена прецизно й закінчилася чималим успіхом. Міністерство запросило взяти участь у ній крім д-ра Мирона Куропася ще двох інших видатних українських діячів у Чікаґо: Любу Маркевич і д-ра Юліяна Куляса. Крім цих трьох українців брали в ній участь ще такі представники груп: 3 еспанського походження, 3 негритяни, 2 поляки, 2 італійці та по одному литовцеві, японцеві, південному корейцеві. Крім того з американського боку брали ще участь д-р Менфорд Бирд, заступник суперінтендента Шкільної ради в Чікаґо і Мичел Кобелінскі, колишній директор Адміністрації малих підприємств.

Крім різних установ учасники поїздки відвідали: Тель Авів, Самарію і Юдею долину ріки Йордану, височину Голян, Гайфу, Цезарею, Галилейське озеро і Капернаум, Тиберію, Назарет, Вифлеєм, Ґазу і кібуц Аєлєт Гашагар. Найбільше часу провели вони в Єрусалимі.

Крім загальних відвідин і зустрічів українські учасники поїздки зустрілися з відомими ізраїльтянами, недавно прибулими з України та з інших міст Грузії, Молдавії, Білорусі та Росії, які беруть участь, або близькі до тих кіл, які розбудовують українсько-жидівську співпрацю, а серед низ з: Йозефіною Ойхман, Алею Ліхт, Яковом Сусленським, Ізраїлем Кляйнером, Віктором Каганом та Езідором Гольденберґом.

Учасники поїздки перевели ряд інтерв'ю з різними особами, зокрема з членама Товариства жидівсько-українських зв'язків. В цьому інтерв'ю, крім інших пріблем порушено справу українсько-жидівської співпраці та спільну боротьбу проти спільного ворога Совєтського Союзу.

Зустрівшись з редакторами „Свободи" під час пересідки на летовищі ім. Кеннеді в Ню Йорку, д-р Куропась поділився з ними враженнями з цієї його першої поїздки до Ізраїля. Він висловив подив для ізраїльського народу, який, хоч і має проблеми, постійно скріплює свою державу. Він, д-р Куляс і Л. Маркевич були особливо приємно вражені настановою до українців новоприбулих жидів з України, з якими слід втримувати тісні зв'язки.

Д-р Куропась повідомив, що Яків Сусленський прибуде на відвідини до ЗСА 10-го квітня ц.р.

Анну Гарас переобрано 12-ий раз головою Округи

Істон, Па.(с.г.). — В неділю, 8-го березня 1981 року, тут, у залі Українсько-Американського Клюбу, відбулися звичайні річні загальні збори Союзової Лігай Велійської округи, яка об'єднує 13 Відділів, що разом нараховують 1.650 членів. Збори відкрила голова Округи і головна радна УНС Анна Гарас і привітала 24-ох присутніх на залі представників — між ними почесного голову Михайла Колодруба, та представила члена Контрольної Комісії протопресвітера о.Степана Біляка. Отець протопресвітер тоді провів молитву, спеціяльно приготовану на наради. Після молитви вшановано однохвилинною мовчанкою померлих членів і приступлено до дальшого ведення нарад згідно прийнятого порядку.

Анна Гарас

Протокол з минулих нарад, що його прочитав секретар Округи Стефан Муха, був принятий без поправок. У звітах за цілість праці в Окрузі говорила А.Гарас, вже на вступі заявивши, що в звітовому році Округа поза приєднування членів і відбуванням нормальних нарад Управи не вела жодної діяльности. Тут вона мала на увазі таку діяльність, як Союзовий День, зустрічі, імпрези тощо. Говорячи про організаційну ділянку, голова підкреслила поважні успіхи, а саме те, що Округа збагатилася новим Відділом число 46 ім. св. Володимира в Савдертоні, Па. Цей Відділ заложив союзовий організатор Степан Гавриш. У Відділі 46-му зорганізовано 31 новий член і завдяки цьому Округа могла виконати квоту на 111 відсотків, тим займаючи третє місце між всіма тридцятьма Округами найкращим відсотковим виконанням квоти.

Всіх членів придбано в Окрузі 78, і на всіх 13 Відділів був лише один Відділ, що не придбав ні одного члена. А.Гарас також інформувала про відбуті вда-

(Закінчення на стор. 3)

ВШАНУЮТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Ірвінґтон, Н.Дж. — Заходами Українського Патріярхального Товариства — Відділ в Ірвінґтоні тут в неділю, 29-го березня ц.р., о год. 5-ій по полудні в Українському Народному Домі при 140 Проспект авеню відбудеться концерт для відзначення 89-их роковин з дня народження Патріярха Йосифа. Святочне слово виголосить о. М.Процик, а в мистецькій програмі візьмуть участь: дівочий хор „Жайворонки" і тріо „Черемшина" — Осередку СУМ-А з Ню Йорку під диригентурою Лева Стругацького і при акомпаньяменті Соні Шерег; фортепіянове сольо — Ірена Пелех; деклямація — Христя Терлецька; тріо молодих бандуристів в Нюарку.

МОСКОВСЬКА ГРУПА ВИСТУПАЄ В ОБОРОНІ О. МЕШКО

Ню Йорк. Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — У понеділок, 2-го березня ц.р., ми подали до відома, що Оксану Мешко засудили на 5 років заслання. Сьогодні друкуємо самвидавний документ Московської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод у справі Оксани Мешко. Документ датований 7 лютого 1981 р.

„5-6 січня 1981 року в Києві відбувся суд над відомою київською діячкою правозахисного руху, одною з основоположників Української групи 'Гельсінкі' Оксаною Мешко. Її засудили за ст. 62 КК УРСР (ст. 70 КК РСФСР). Засуд — 6 місяців таборів суворого режиму і 5 років заслання. Шість місяців позбавлення волі вона вже відбула під час попереднього слідства. Тепер її вишлють етапом на заслання. Оксані Яківні 75 років, у неї хворе серце, а в попередньому ув'язненні вона перебула гнійний плеврит.

Єдиний син Мешко після семирічного ув'язнення в таборах (за ст. 70 КК РСФСР) перебуває тепер на засланні в Хабаровському краю. Інших працездатних близьких рідних у неї немає. Таким чином власті нелюдяно прирекли стару хвору жінку на самотнє існування у важких умовах далекого заслання.

Власті на протязі довгих років систематично переслідували (обшуки, допити, короткочасні затримки, постійний нагляд) Оксану Яківну Мешко за її правозахисну діяльність.

До остаточного арешту 14-го жовтня 1980 року, влітку 1980 року міліція протизаконно запроторила Мешко до психіятричної лікарні. Побачення, листи і передачі були їй заборонені. 25-го серпня 1980 року Мешко виписали з лікарні, але слідство в її справі продовжувалось. 13-го жовтня вона отримала повістку з КҐБ на допит і додому вже не повернулася — її знову примістили в психіятричній лікарні. В грудні стало відомо, що експертиза визнала Мешко осудною і її перевели до слідчої тюрми.

Ми не маємо точних відомостей про те, у чому властиво звинувачували О. Я. Мешко, бо суд на ділі був закритий і навіть близьких рідних не повідомили про час і місце судового засідання.

Нам відомі високі моральні і людські якості О. Мешко. Це чесна, правдива, безкорисна людина, противник будь-якого насильства, зброєю якої було тільки вільне слово і добре серце, діяльність якої була спрямована тільки на збирання і розповсюджування правдивої інформації про порушення прав людини в СРСР, на допомогу людям.

Отже ще одна жертва репресій властей за намагання покористуватися декларованими конституцією СРСР правами і свободами приречена на нелюдське і небезпечне для життя покарання.

Ми звертаємо увагу учасників Мадридської наради і міжнародної громадськости на трагічну долю Оксани Мешко і закликаємо піднести голос протесту проти чергової судової розправи.

Члени Московської 'Групи Гельсінкі'

Єлена Боннер, Софія Калістратова, Іван Ковальов, Наум Майман".

В Англії виявляють нових совєтських шпигунів

Лондон, Англія. — Англійська публічна опінія знов потрясена новими ревеляціями про совєтських шпигунів на високих постах в англійському суспільстві.

Щоденник „Дейлі Мейл" повідомив, що один з лідерів англійської Лейбор партії, колишній її предсідник та депутат до англійського парляменту, Том Драйберґ, працював для совєтської шпигунської системи. Драйберґ помер 1976 року у віці 71 років. Після вступлення на службу Москві він 1942 року був перевербований англійською протирозвідкою й з того часу працював на два боки.

Декілька днів раніше той самий щоденник, деякі співробітники якого мають близькі контакти з англійською розвідчою службою, висловив припущення, що колишній шеф однієї з ділянок англійської секретної служби, Роджер Голлис, також співпрацював з КҐБ. Заінтерпельована в тій справі в парляменті прем'єр Марґарет Тачер зарядила провірку та пообіцяла після закінчення слідства подати звіт до публічного відома.

З часу, коли в травні 1951 року два англійські дипломати, Мєклін і Бирджес, втекли до Совєтського Союзу напередодні формального відкриття слідства проти них, в Англії почали шукати за „третім" совєтським шпигуном в англійській розвідчій системі, який мусів був повідомити про небезпеку двох, що втекли. Після утечі „третього" — Филбі — до Москви почалися пошуки за „четвертим", який остеріг „третього" й далі залишився працювати для большевиків в англійській системі. Одначе вже в короткому часі появилися вістки, які поширювала також преса й інші засоби масової інформації, про „п'ятого", а може й більше совєтських „нурців" в англійській не лише розвідчій, але дипломатичній, адміністраційній системі, взагалі в англійському суспільстві.

Неймовірні сенсації про ці події внутрі англійського суспільства викликали всебічні виучування того стану, який видав цілу чергу совєтських шпигунів в англійському житті. Завдяки тим студіям стверджено, що „антипатріотизм, суперліберализм, національна байдужість" молодого англійського покоління після Першої світової війни були природнім ґрунтом, на якому виросли так багато випадків зради й праці видатних англійських одиниць проти власного народу. Після ствердження тих фактів англійські відповідальні чинники стосують особливі засоби оборони проти совєтської пенетрації.

Конґрес признав додаткову допомогу Ель Сальвадорові

Вашінґтон. — Уряд президента Роналда Реґена звернувся з пропозицією до Конґресу признати додаткових п'ять мільйонів у військовій допомозі республіці Ель Сальвадору. Конґресова підкомісія для бюджетових справ після короткої дебати, яка не раз прибирала гарячий характер, схвалила цю пропозицію. Конґресмени у своїх виступах підкреслювали, що боротьба з лівими партизанами ще не закінчена, а крім цього ЗСА мусять виразно вказати Москві, Кубі і іншим совєтським сателітам, що вони не дозволять червоним опанувати Ель Сальвадор.

СИТУАЦІЯ В ПОЛЬЩІ ЗНОВУ ПОГІРШИЛАСЬ

Варшава, Польща. — У зв'язку з перерваними переговорами між урядом і вільною профспілкою „Солідарносьць" і тиском польських робітників на Леха Валєнсу, щоб він дав свою згоду на започаткування генерального страйку у відплату за брутальність поліції в Бидґощу і побиття багатьох робітників та профспілкових діячів, ситуація в Польщі знову погіршилась.

У вівторок, 24-го березня, провід профспілки „Солідарносьць" остаточно погодився на кількагодинний страйк перестороги з передумовою, що страйк буде відкликаний, якщо з ініціятиви уряду будуть започатковані розмови, згідно з ранішим заповідженням заступника прем'єр-міністра Мєчислава Раковского. Розмови перервано тимчасово, а Раковскі обвинуватив спілку у веденні „святої війни" проти уряду. Страйк полягатиме на тому, - кажуть профспілкові діячі, — що робітники припинять працю, але не покидатимуть підприємств, фабрик, копалень, варстатів праці, аж до часу поки уряд не погодиться на вимоги робітників і не приобіцяє притягнути до судової відповідальности тих поліціянтів, які вживали фізичну силу для зламання спротиву в Бидґощу. Цей спосіб протесту, на думку закордонних кореспондентів, ще досі не практикувався в комуністичних країнах Східньої Европи, бо комуністичні режими за такий спосіб страйку подвійно карають, уважаючи, що робітники захоплюють підприємства, які належать державі.

Очевидно, що існує можливість поширення страйків і льокальних заколотів серед робітництва, чого найбільше боїться Лєх Валєнса, який грозив навіть резиґнацією зі свого становища, якщо повітові відділи профспілки робитимуть будь-які заходи без узгіднення з крайовим комітетом. У випадку таких заколотів існує можливість військової інтервенції військ Варшавського Пакту, про що навіть згадували на своїх нарадах в Голляндії голови держав Европейського Економічного Ринку, перестерігаючи при тому Совєтський Союз перед такою можливістю.

У світі

В СОЛЗБЕРІ, СТОЛИЦІ ЗІМБАБВЕ (КОЛИШНЯ англійська колонія Родезія) відбулася конференція, скликана урядом Зімбабве, ціллю якої було обговорити потреби й можливості господарської розбудови цієї країни. В конференції взяли участь делеґації 31-ої держави та представництва 26-ти міжнародних аґенцій, які займаються такими справами. Уряд Зімбабве запізнав присутніх з потребами країни. Зімбабве знаходиться у стані великих господарських пересунень. До осягнення самостійности білі поселенці, які керували країною, також вели все господарське життя, а зокрема сільське господарство. Тепер з приходом до влади чорних автохтонів зростає намагання чорних перебирати різні господарські ділянки, а зокрема сільські господарства. Для цього потрібно величезних засобів, щоб могти перешколити чорне населення, перебрати підприємства й вести їх з успіхом. В Зімбабве проходить великий експеримент, який виявить, чи і наскільки сучасна чорна людина в Африці може подолати актуальні господарські потреби. Учасники конференції зобов'язалися достарчати 1,3 більйона долярів у різних формах допомоги.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ У КРАКОВІ АРЕШТУВАЛА мешканця Вроцлава Романа Урбаняка. При ньому знайдено різні дорогоцінності. Він боронився тим, що працює експертом і керівником ювілерної крамниці в Вроцлаві. Тоді вроцлавська поліція перевела ревізію у його мешканні в тому місті. В часі ревізії виявлено понад чотири фунти золота, 200 різних діямантів загальної вартости 700,000 долярів, та інші дуже цінні речі. Слідство виявило, що Урбаняк був направду експертом, але не тільки в ювілерній крамниці у Вроцлаві, але також на чорному ринку. За роки своєї „плідної" діяльности він придбав собі різні будинки на терені Польщі, в тому розкішні віллі, два пашпорти за кордон, авто та інші не зовсім пролетарські вартості. Щоденник „Ґазета Краковська" широко розказала про це все на підставі опублікованих поліційних рапортів та поставила публічний запит до державних органів, доки вони будуть толерувати таке — бож Урбаняк не один, та працював довгі роки, заки його арештовано.

У ВАШІНҐТОНІ ВІДБУЛАСЯ ДВОГОДИННА розмова державного секретаря Александра Гейґа з совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним. Після цієї розмови Добринін заявив репортерам, що „це був початок діялогу між Вашінґтоном і Москвою".

ПАРС, ІРАНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ АҐЕНТСТВО, повідомило, що відділи Іранських революційних ґвардистів з боєм перейшли іракський кордон і заатакували опірні пункти іракської армії на терені Іраку. Акції свої перевели вони на центральному відтинку фронту 150 миль від столиці Іраку Баґдаду. Їм удалося здобути одно з іракських сіл — Панджвин — та тримати його якийсь час у своєму посіданні. Акція іранських ґвардистів не мала на меті важливих воєнних цілей, а була демонстрацією з метою вказати на бойовий потенціял іранських збройних сил. Та ще й, крім цього, революційні ґвардисти Ірану є в глибокому конфлікті з власною іранською збройною силою, яку вони хотять опанувати та доказати їй, що вона не виконує своїх обов'язків та під оглядом бойової справности стоїть далеко позаду революційних частин.

З УРЯДОВИХ КІЛ СТОЛИЦІ ЗАХІДНЬОЇ Німеччини повідомили, що західньонімецька поліція перевела загальнокрайову акцію проти членів і запідозрених у приналежности до неонацистських організацій. В тому самому часі німецька поліція перевела ревізії в понад 450 будинках та мешканнях. У часі тих ревізій знайдено дуже багато неонацистських матеріялів, гітлерівських прапорів і відзнак, багату свіжо надруковану літературу. Був це найбільший поліційний того роду рейд впродовж останніх 30 років. Знайдено також і сконфісковано деяку кількість пальної зброї й амуніції. Стверджено, що література здебільшого друкована в ЗСА і Канаді і доставлювана звідти поштою та іншими засобами масового транспорту. Серед сконфіскованих матеріялів знаходяться платівки з промовами Гітлера й інших гітлерівських достойників. Винних буде віддано під суд.

СІЧКО—МАТИ ПРО СУД НАД ВОЛОДИМИРОМ СІЧКОМ

Коламбія, Мд. (Н.Строката). — Після суду над другим сином Стефанія Петраш-Січко написала скаргу, зміст якої добре відтворює все, що відбувається навколо її синів з роду Січків.

Знаючи про спритність кривосуддя, навряд чи можна сподіватись, що у відповідь на її скаргу щось може змінитися на краще, чи то з її синами Володимиром і Василем, чи то з іншими синами України.

Володимир звертався до світу. Його мати звернулася до тих, хто є відповідальним за всі українські жертви, і закінчила свою скаргу болісною іронією.

ІЗ СКАРГИ СТЕФАНІЇ СІЧКО ДО ВЕРХОВНОГО СУДУ СССР ТА УССР

11-го січня 1981 року

„Шостого грудня 1980 року Долинська місцева прокуратура під тиском КДБ арештувала мого сина Володимира Січка і звинуватила за ст. 72 УССР Карного Кодексу.

Мій син Володимир середню освіту осягнув у місті Долині ще 1977 року. Цього ж року поступив на навчання в Київський державний університет на механіко-математичний факультет. Два курси провчився спокійно, а коли був на третьому курсі навчання, вдома арештували його батька Петра Січка і брата Василя Січка та засудили 4-го грудня 79 року по ст. 187/1 Карн Кодексу, а 17-го грудня того ж року син дістав дозвіл від військової катедри на один день, щоб поїхати додому. В цей же день ми всі, тобто я, дочка і син, поїхали до Львова, щоб попрощатися з батьком і братом. За це син і поплатився університетом. Його виключили — про це подбала вже військова катедра університету. Чому, я підкреверситету. Чому, підкреслюю, військова катедра, тому що якраз вона привела сина на лавку підсудних, бо через її ганебні дії проти сина він відмовився служити в лавах Червоної Армії.

Як слідчий прокуратури, так і КДБ і суддя звинувачують сина, що він нарушив статтю конституції і підлягає покаранню за ст. 72. А в статті 224 К. Кодексу, частина 5, говориться, що крім довідок, зазначених у цій статті, до обвинувального листа також додаються довідки: про виявлення причин і умов, які сприяли вчиненню злочину, з зазначенням заходів, яких вжито органами і слідчими для усунення цих причин і умов.

Якраз згідно цієї вище згаданої статті 224 потрібно було вжити заходів, тобто дати відстрочку, тим самим створити умови для поновлення в університеті і таким чином оминути статтю72.

(72 стаття Карного кодексу передбачає покарання за відмову від обов'язкової в СССР військової служби).

Чому не дати можливости вчитися тому, хто прагне вчитись? Йому зформулювали наказ нібито за неуспішність, але коли студенти-однокурсники обурились і з цього приводу вислали телеграму Л.І. Брежневу (яку пошта повернула в деканат), то декан Завало був вимушений зізнатись студентам, що Січка Володимира виключили не за неуспішність, а за те, що його

(Продовження на ст. 3)

В Америці

ПОЛІЦІЯ НА ЗАРЯДЖЕННЯ СУДДІ заарештувала в Бентон Гарборі, Мичиґен, кандидата на конґресмена Джералда Карлсона, який кандидував до Палати Репрезентантів з Республіканської партії на опорожнене Дейвидом Стокманом, теперішнім директором бюджету у федеральному Уряді, місце. Напередодні пробних виборів показалось однак, що Карлсон тісно пов'язаний з діяльністю Ку-Клакс-Клену, організацією Джона Бирча і американською нацистською партією. Прокуратура закидає Карлсонові кількакратне переступлення законів і ведення передвиборчої кампанії недозволеними методами.

ЕКОНОМІЧНІ ЗНАВЦІ МАЙЖЕ ОДНОЗГІДНО погоджуються, що висока підвишка цін на енерґетичні продукти, зокрема оливу до огрівання домів, бензину, натуральний газ тощо, наступила після того, як президент Роналд Реґен зніс контролю на продукцію і продаж тих товарів. Від того часу ціни на згадані продукти піднесені на 12,7 відсотків. Більшість економістів уважають, що Уряд повинен держати під контролею оливні компанії, які і без зняття контролі в минулих двох роках заробили більйони долярів.

ПЕРША ЛЕЙДІ НЕНСІ РЕҐЕН ХОЧЕ ВНЕСТИ ДЕЩО нового у святкування Великодня в Білому Домі і тим самим змінити майже столітню традицію. Вона зарядила своїм секретарям, щоб вони вислали кожному членові обидвох палат Конґресу запрошення взяти участь у святкуваннях. До кожного запрошення було долучено дерев'яну писанку, на якій члени Конґресу підпишуть своє прізвище і принесуть його назад до Білого Дому під час святкування. Таким чином Ненсі Реґен матиме колекцію автографів членів Конґресу в 1981 році.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР АЛЕКСАНДЕР ГЕЙҐ публічно скритикував плян Уряду, який покликав до життя окремий комітет, що у випадку кризових ситуацій матиме право розглядати і втручатися у закордонну і оборонну політику. Головою цього „тіму" президент Роналд Реґен назначив віцепрезидента Джорджа Буша і якраз ця номінація викликала застереження, ба навіть критику державного секретаря. Запитаний конґресменами, чи він задоволений дотеперішнім веденням закордонної політики новою Адміністрацією, Гейґ відповів „ні", але не бажав входити в подробиці. Про номінацію Буша повідомив кореспондентів офіційний речник Білого Дому Джеймс С. Брейді.

НАЙВИЩИЙ СУД З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки прийняв шістьома голосами проти трьох постанову у справі абортів, у якій говориться, що стейтові уряди можуть вимагати від лікарів, які переводять аборти, щоб вони обов'язково повідомлями про це батьків малолітніх дівчат, бо у противному випадку будуть притягнені до судової відповідальности, якщо виявиться, що дівчина є малолітньою, залежить від опіки батьків і мешкає разом із ними. Найвищий Суд вирішив також залишити в силі закон, на підставі якого суди мають право карати за насильство тільки мужчин, а не, — як цього вимагала певна частина населення, — також і жінок.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Мобілізуючий заклик"

Це не першина, що партійна кліка в Кремлі за час свого понад 60-річного володіння безустанно видає „мобілізуючі заклики" з тією метою, щоб ще тугіше закласти ярмо на творців мистецтва, щоб позбавити їх індивідуалізму в їхній творчості, щоб позбавити їх просто звичайних людських бажань творити по своїй вподобі. А тих, які у цих обставинах неймовірного терору відважуються ставити своє чоло — одних ув'язнюють, а інших намагаються загнати в послушних овець, „упапрямлюючи" їх на єдиноправильний шлях — служіння Комуністичній партії та творчості пеанів кремлівським узурпаторам.

Але з особливою силою цей „мобілізуючий заклик" відновився після XXVI З'їзду КПСС, під час якого у своїй промові до всіх „працівників культури" звернувся найспритніший демагог у світі Л.І.Брежнєв, мовивши таке: „Партія вітає властиві кращим творам громадянський патос, непримиренність до недоліків, активне втручання мистецтва у розв'язання проблем, якими живе наше суспільство". Ці його „надхненні слова" віддано віднотувала київська газета „Культура і Життя".

Щоб підтвердити свідчення Брежнєва про „кращі твори" мистців, газета наводить зразки цих „шедеврів", які виставлені на виставках під такими істинно „радянськими"назвами, як ось: „Слава праці", „Ленінським шляхом", „Наш радянский спосіб життя", як і також „Ми будуємо комунізм". Останню з цих виставок, присвячено XXVI З'їздові КПСС і XXVI З'їздові Компартії України. Цим робом, — зазначає газета, — „героєм наших творів міцно утвердилася людина праці, особистість з активною позицією, діяльно і беззавітно віддана ідеалам комунізму".

Водночас газета пише, що партія „з властивою їй принциповістю", витикаючи недоліки, звертає увагу мистцям на те, щоб теми „радянського сьогодення" не притьмарювали — „сірі, убогі в художньому відношенні речі", та щоб у їхні твори не вкрадалася „дріб'язковість", а навпаки мистцям треба входити в життя — „сповнене напруженої праці, наполегливої боротьби за торжество справедливости і добра", що й у своїй промові так „пророчисто" наголошував Брежнєв.

У дальшому газета, перейнята „священним" ділом, завертає митців із неправильного шляху та дораджує їм йти поміж народ, поміж будівельників та різних „трударів"нагадуючи,що це саме й є їхнім „бойовим партійним обов'язком зміцнювати зв'язки" з усіма прошарками населення, із „трударями країни Рад". Вкінці з цих газетних рядків, сповнених раз похвали, а раз догани, вилонюються промовисті слова, які водночас, як відомо, є наказом, щоб,йдучи назустріч „мобілізаційному закликові" партії — мистці спонтанно відповіли „надхненними творами про діла і звершення будівників комунізму".

Як згадано, цього роду заклики в Совєтському Союзі — не нові, вони приходили до мистців безперервно — тільки в різних формах і з різних трибун. Відоме бож розстріляне відродження ренесансу української літератури, коли в Україні незвичайним блиском ожила і спалахнула щедра творчість ряду великих письменників, яких саме за відмову послухатись партії — „звершити будівництво комунізму" безпощадно знищено. Про деяких ще доходили вістки, а по інших і загинув слід. Але на цьому не скінчилось, бо кожен рік приносив із собою сильніше затискання зашморгу, кожен рік непокірних совєтській владі письменників, поетів і науковців засилано в сибірські тайги. Деяких іноді реабілітовано, як ось Остапа Вишню чи Миколу Куліша, який так і загинув на Соловках, а інші, поміж ними Микола Хвильовий, щоб бути чесним із собою, покінчили з життям.

Сьогодні, після „славетного" XXVI З'їзду КПСС, словами її речника Брежнєва проголошено черговий заклик мобілізації мистецьких сил, щоб вони на службу кремлівському Молохові віддали свої таланти. Такий заклик партії — добра не віщує, це кожному сьогодні відомо. І не тільки українські мистці поневолі стануть жертвами наказів партійної кліки, але й з ними українське мистецтво.

Ці лиховісні факти хай будуть для нас, українців у вільному світі, грізним мементом злодіянь Кремля, в обличчі яких перед нами повинна унапрямитися єдина і виразна ціль: за всяку ціну зберігати і шанувати українське мистецтво, розкриваючи йому дорогу на шляху до його розвитку, а з цим і дорожити українськими мистцями, шанувати і цінити їхню працю та підтримувати її усіма засобами. А це ми спроможні зробити.

Володимир Душник

МАРИВО МАЙБУТНЬОГО ТЕРОРИЗМУ

Коли президент Реґен і державний секретар Гейґ почали наголошувати небезпеку тероризму радше ніж проблему прав людини за найважливіші цілі американської закордонної політики, було чути багато критичних голосів, мовляв, нова республіканська Адміністрація вже занехаяла боротьбу за людські права.

Воно так не зовсім. Досі Америка ще не відчула повного імпакту міжнародного тероризму, тому вона не приготована повнотою прийняти цей грізний виклик. Цей час, проте, тепер прийшов, щоб проблему тероризму трактувати як проблему безпеки ЗСА.

Про марево майбутнього тероризму можна довідатися з книжки „Терор, загроза, реакція", яку написали Дарелл М. Трент і Роберт Г. Куппермен, екзекутивний директор Центру для Стратегічних і Міжнародних Студій при Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні.

Автор Куппермен твердить, що терор стає щораз більш софістикованим і технологічно зорієнтованим. Хоч тепер є ще передчасно говорити про нуклеарний чи біологічний тероризм, але ніхто здороводумаючий не може виключити можливости, що якісь групи терористів у майбутньому можуть заатакувати високоважливі мережі, як наприклад, електрівні, щоб кинути в темряву великі метрополітальні осередки. Покищо американський Уряд ще не готовий протидіяти таким божевільним замислам. Сама ж міцність відносно терористів є загальнопродумана рецепта, але вона може примусити терористів змінити тактику, а це може поставити Уряд ЗСА в нестерпну ситуацію.

Це може бути трагічним для американців, але заяви Реґена й Гейґа, що ЗСА не викуповуватимуть більше американських громадян, захоплених терористами, є дуже вимовними і не виключено, що в результаті невинні американські громадяни можуть гинути безкарно. Одначе, це було б нерозважною політикою Уряду ЗСА, щоб відкидати апріорі будь-які концесії для терористів, якщо б, наприклад, терористи поставили б під загрозу знищення велику метрополію атомовою атакою чи біологічними середниками.

До якої міри міжнародні терористи користуються совєтською піддержкою, не є важливим, бо немає найменшого сумніву, що Совєтський Союз довгі роки старається дестабілізувати всі уряди Заходу. І в цій політиці Москва має поважні успіхи.

Якщо Америка і її союзники хочуть ефективно боротися з тероризмом, вони мусять здати собі справу, що цілковите знищення тероризму не може прийти безболізно, не завдаючи власних ран Америці чи її союзникам, бо тероризм є театральним і добре зрежисованим видовищем, розрахованим на експлуатацію засобами масової інформації для дестабілізації урядів і сіяння страху між населенням.

Які ж потрібні протиміри?

Різні державні департаменти розробляють широкі пляни для боротьби з домашнім і міжнародним тероризмом, виходячи зі становища, що обидва аспекти цього явища є проблемою державної безпеки Америки, а не поодинокими й ізольованими випадками насильства. Тому переорганізовуються всі американські розвідчі органи, творяться нові мобільні мілітарні „ударні" з'єднання для швидкої протидії на території інших країн, якщо там існують терористичні табори.

Розробляються також т. зв. „надзвичайні пляни протидії", включно з дипломатичними і економічними санкціями проти тих держав, які спонзорують і підтримують тероризм.

На всякий випадок Уряд у Вашінґтоні цілком свідомий тієї небезпеки, яку можуть створити для Америки інтернаціональні терористи, і тому в цьому напрямі — в напрямі оборони й ефективної відсічі — виготовляються тут детальні пляни.

Американський Уряд і Президент держави не можуть бути полишені самі і брати на себе таку важливу відповідальність за безпеку країни без належного приготування, щоб були певні вигляди на остаточну перемогу.

Іван Кедрин

ГЕНЕРАЛ — ПОЛІТИК

Александр Гейґ — це другий в історії Америки генерал, який, відійшовши від активної військової служби, став керівником американської закордонної політики. У 1947 році за президента Трумана держаним секретарем став генерал Джордж Маршалл, і тоді, як і тепер — діячі ліберального крила Демократичної партії піддавали під сумнів доцільність призначувати на державного секретаря військовика, мовляв — це мілітаризація закордонної політики.

Цей закид не виправдався у відношенні до Джорджа Маршалла і напевне не виправдається у відношенні до Александра Гейґа. Генерал Маршалл як державний секретар, себто режисер закордонної політики ЗСА, переконав президента Трумана, що треба допомогти поруйнованій Другою світовою війною Західній Европі, щоб вона відбудувалася і стала рівноправним союзником Америки в новій констеляції сил, що настали після злощасних конференцій в Ялті і Потсдамі. Це був час, коли вже скінчилася американо-совєтська ідилія і коли вже й Ф.Д.Рузвелт під кінець свого життя прозрів, побачивши, що совєтський вовк у овечій шкірі є вовком, а не вівцею. Конґрес прийняв концепцію Джорджа Маршалла і схвалив плян на відбудову поруйнованих війною країн Західньої Европи, особливо Франції та Західньої Німеччини, і той закон, що передбачав спершу 12 більйонів долярів, перейшов до історії під назвою „Пляну Маршалла"

Є деяка паралеля між часом і обставинами, в яких обидва ці генерали стали творцями нової закордонної політики Америки. Від 1947 до 1981 року Совєтський Союз розрісся у могутню імперію, яка з залізною послідовністю змагає до здійснення мрій Леніна-Сталіна, щоб у всьому світі запанував комунізм, а Москва була його ідеологічним і керівним центром. Заснований у 1948 році Північноатлантійський Союз (НАТО) все ж став зорганізованим заборолом проти дальшого походу СССР до Атлантійського океану. Але Совєтський Союз власними багнетами і багнетами свого сателіта Куби поширив свою „сферу впливів" — насправді верховне володіння — на цілий ряд держав на різних континентах. І коли генерал Маршалл створив концепцію — перетворити вчорашнього ворога Німеччину на союзника в Европі, як і вчорашнього ворога Японію — в союзника на Далекому Сході, то Александер Гейґ зразу ж створив теорію, що становище З'єднаних Стейтів Америки супроти СССР залежить від поведінки СССР у широкому світі. Це так званий зв'язок між політикою і тактикою СССР та політикою і тактикою Вашінґтону. І погляди Александра Гейґа на 100 відсотків сходяться з поглядами Роналда Реґена на найпершу місію закордонної політики. У „Таймі" з 16-го березня ц.р., яке в цілості присвячене Александрові Гейґові з його великою світлиною на обгорті, знаходимо твердження, що Роналд Реґен всупереч різним газетним комбінаціям ніколи не брав на увагу будь-яку іншу кандидатуру на свого державного секретаря, як Александра Гейґа.

Александер Гейґ, який тепер має 56 років і є наймолодшим серед американських генералів власником 4-ох зірок, був командантом бриґади у В'єтнамській війні, був шефом Штабу, був Шефом штабу у Білому Домі в останньому періоді урядування президента Ричарда Ніксона, і був чотири і півроку головним командувачем збройних сил НАТО. На тому пості здобув собі велику повагу в західньому війському та політичному світах. Коли він зголосив резиґнацію з свого становища в НАТО у 1979 році, була поголоска, що він кандидуватиме на Президента ЗСА. Замість цього він став президентом однієї з найбільших в Америці (і світі) корпорацій, що працює для потреб війська — „Юнайтед Технолоджіс Корпорейшен", як першорядний організатор і знавець американських збройних сил.

У згаданому числі „Тайму" не піддається сумніву, що Александер Гейґ, поділяючи думку президента Реґена, що найбільша загроза для світового миру та для безпеки З'єднаних Стейтів лежить в експансіонізмі совєтської мілітарної потуги, не залишає теж сумніву, що Гейґ як новий американський міністер закордонних справ вестиме з залізною послідовністю політику — припинення дальшого походу совєтського імперіялізму. До минулого належить поквапність президента Джіммі Картера до „конференції на вершинах" з Леонідом Брежнєвим.

У відповідь на виразне і повторюване півофіційне і офіційне запрошення Брежнєвим американського Президента на конференцію, Гейґ розпочав кампанію проти підсилювання Кубою комуністичної партизанки в Ель Сальвадорі, а сам президент Реґен заявив, що нема глузду засідати за стіл з Брежнєвим, коли не видно зміни совєтської закордонної політики.

З заяв Гейґа і Реґена виходить недвозначно, що передумовою зустрічі Реґена з Брежнєвим і започаткування нових переговорів про обмеження нуклеарної зброї є відкликання совєтського війська з Афганістану, припинення допомоги комуністам в Ель Сальвадорі та невтручування до внутрішніх справ Польщі, де мільйони робітників борються за свої права, що їх обмежив комуністичний режим.

Генерал Гейґ не є ані мілітаристом, ані політиком, поквапним приймати негайно й без глибокої призадуми поважні рішення. Він — читаємо в авторитетній характеристиці — принциповий ворог комунізму і російсько-комуністичного експансіонізму, але він водночас реаліст, ба навіть прагматик, який не наполягає на своєму, коли переконується, що його рішення не реальне. Він прикладає меншу вагу до людських прав у даній країні, а прикладає її до того, як дана країна ставиться до інтересів ЗСА.

Александер Гейґ, який мав і має мало часу для своєї родини: дружини Патриції, з якою повінчався в Японії, і трьох дітей, двох дорослих синів і дорослої доньки, — є консерватистом у політичних поглядах і в приватному житті. Проте він не ретроград і при всій самовпевненості, яка прикметна всім високим старшинам, він скромний; твердить, що його світогляд формувався під впливом таких філософів, як Геґель, Кант, Лок і

(Закінчення на стор. 4)

О. Шпилька

На медових островах

Євген Петльований не може нарікати, що його не остерігали і не попереджували, щоб не в'язався із Магдалиною, бо шкодуватиме як і її попередні чоловіки.

Чи то справді любов була така, чи він вирішив сам пересвідчитися, Євген Петльований, відгулявши весілля, полетів із своєю нареченою на якісь тропічні медові острови. Дітьми попередніх подруж Магдалини заопікувалися батьки Євгена — старі Петльовані.

— Що вони, бідні, винні? — запитував співчутливий дідусь, розважаючи своїх „скороспечених" внучат: Меррі, Террі, Джімі та Ніка.

Діти швидко полюбили свого діда і бабцю, борщ і вареники. Минали тижні, а від молодят, ні слуху, ні духу. Одного дня — телефон:

— „Це ви, тату?

— Та ж — я... Звідкіля дзвониш?..

— З островів!.. Тут соняшно, тепло... Як там у вас?..

— У нас сніги...дітей не випускаємо... Коли вертаєтесь?..

— Ще хочемо погрітися... Подарунків купити... Грошей нам забракло...

Пришліть тисячку... Колись віддамо!

Помандрував старий Петльований до кредитівки, послав молодятам прошене. Наступного тижня приходить лист із подякою та вісткою, що гроші... щезли.

Ведеться слідство, але засобів на життя і поворот — ніяких! „Вишліть ще тисячку!" — пишуть.

Через декілька днів прибув Євген обпалений, в руках — подарунки.

— А жінка де? — цікавляться старі Петльовані.

— Що ти з нашою мамою зробив? — запитують діти крізь сльози.

— Вона ще вигрівається. Мені радила повертатися та йти до праці, а потеплішає, казала — вернеться. Також казала: „Цілуй дітей" та „вітай батьків". Також... грошей просила якнайшвидше прислати.

Євген працює. Доглядає дітей. Приємно згадує медові острови, сонце, пальми і свою Магдалину, яка обіцяла повернутися. Часто пише листи, рідше одержує відповіді.

Кажуть люди, що весна буде ранньою і теплою. Коли б то правда. Бо ранньої, теплої весни Євген ще ніколи із таким нетерпінням не чекав.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРИЦЕРКОВНА ОРГАНІЗАЦІЯ

У щоденнику „Свобода" з 19-го лютого ц. р. були подані постанови громадських організацій Філядельфії у справі ситуації, яка заіснувала після XIII Конґресу Українців Америки. На кінці постанов було вичислено громадські організації, які брали участь у нарадах. Між організаціями вичислено Об'єднання Українських Православних Сестриств. На цьому місці хочемо спростувати, що Об'єднання Українських Православних Сестриств є організацією прицерковною, до УККА не належить і не брало участи в XIII Конґресі, а також не брало участи в нарадах громадських організацій у Філядельфії.

Валентина Кузьмич, голова

ХТО МИ?!

Досі ми пережили цілий ряд поділів у націоналістичному таборі, але тим поділеним надавали хоч пристойну назву: бандерівці, мельниківці, угаверівці, двійкарі. Із гідним жалю поділом українських організацій на XIII Конґресі Українців Америки, якийсь невідомий злий геній подбав про невідповідну назву — „меншість", „більшість".

Ми можемо не погоджуватися одні з одними, опрокидувати, сперечатися і дискутувати, переконувати про свою правду, заслуги, героїзм, але нам не вільно назвою „меншість" чи „більшість" кривдити українську патріотичну громаду, її організації та провід, бо ці назви подібні до московських „меншовиків" і „большевиків". Я рішуче заперечую проти таких назв для української спільноти. Ми українці і стоїмо в боротьбі з усіма „меншовиками" та „большевиками".

Софія Онуфрик
Флендерс Ню Дж.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Слава Дрималик-Шевчик

БЕРЕЗНЕВЕ НЕБО

II

Ще тепер — по роках, що присипали піском часу стежки інститутського саду і безповоротно загубили ключі до брам нашої молодости, ворушиться відгомін давнього піднебесного розмаху і вільної сили так, як тоді — хоч березень спливав по шибах бурими тяжкими краплями, а в шкільному городі гойдалися на вітрі і глухо шуміли три самотні сосни.

Полуднева година дрімала непорушно під клясним годинником. Мокрий вітер лопотів навислими хмарами над муром Кармелітанського манастиря і обмотував мрякою чорні скелети дерев. За катедрою стукали параграфи „Випісуф гісторичних"; виблякли очі „Персика", зовсім непричетні до його власних слів, дивилися кудись далеко, мабуть у соняшну країну пірамід і фараонів, звідкіля він недавно повернувся. Обважнілі кишені „халатів" ледве містили тісно зав'язані тяжкі вузли: — 147 золотих! — астрономічна сума летіла в небесні висоти, десятикратно множилася і прямо розсаджувала мури будинку динамітною силою.

Хтось гостро постукав у двері кляси. — хвилина перепиту:

— Товаришки — Галя і Лілька, прошу сейчас до пані директорки! — сказала Ірка.

— До директорки? серед години? Що сталося? а може?... — німі питання кружляли без відповіді аж загомоніли звільнені дзвінком на перерву. В куті біля кахлевої печі хаотичний безлад; всі говорили разом і зокрема; непевність зростала з кожним логічним висновком.

— То напевно помилка! Директорка — з Інституту, а вони — „доходячі", вмовляла Зенка, якої балянс твердо спирався на засаді „еквам мементо".

— А може... отець? — ці танці в спальні, по останніх реколекціях?... несміло пробувала Зоня, що не знала математики, але зате чудово танцювала вальса.

— Я таки думаю, що про збірку ідеться! Хтось мусів „сипнути!" — Відважна заява Ґені поставила кожну віч-на-віч із власним невисловленим здогадом. Коридор порожнів. Скрипнули двері. Ще пройшли повільні кроки; і вже лиш мовчанка неспокійного напруження. Час ішов поволі, поволіше; вкінці зупинився на чорних вказівках. Ніхто до кляси не заходив і ніхто не повертався.

— Хтось повинен піти до директорки! — вистрілила Стефа.

— Так! — треба! — хтось мусить конечно піти! — оживилися всі у звільненій полегші.

— А, може б ще... заждати. Може... вони скоро вернуться, зрештою... не знаємо, про що властиво ідеться, — сказала Данка. Вона завжди ішла „золотою серединою", мала добре свідоцтво і „хворе серце". Ця остання прикмета держала її на поверхні нашої приязні і успішно служила в критичних хвилинах.

— Ідемо! — підхопилася Ірка. Ірчине підхоплювання мінялося лиш різницею позичок і віддач „учебних книг", але у тому моменті напевно було шляхетною відвагою.

— Ти, — тицьнула в мене пальцем, — будеш говорити! В тебе три слова обертаються пів години! Я — в страху — не думаю, а Данка... — глянула скоса. — Їй не вільно хвилюватися! — Яснологічний висновок перерішив справу.

Темні сходи стали на роздоріжжі двох коридорів. Цей, зліва, ломився трьома ступенями вниз попри стінне дзеркало і добігав до масивних дверей, закритих зеленою занавісою — останньої зупинки інститутських мандрівок. Холод повз вздовж рамен,обмотував горло і звивався клубком десь глибоко в грудях.

— Псс — ст! Чекайте! — обережний шепіт Касі спинив дорогу.

— Куди ж ви йдете? До директорки? — Сиві очі під білою хусткою ще більше потемніли.

— Бійтеся Бога! — Вертайтеся до кляси! — Щось недобре діється... хтось приїздив. Довго радили! Кажуть... — шепіт стишився, — що в місті вже про все знають. Їх мають викинути з гімназії! — а може навіть, — оглянулася, — замкнуть наш Інститут.

Закрити Український Дівочий Інститут? Така абсурдальна думка навіть не містилася в уяві. Хіба ж можна зруйнувати щось незнищиме? Ґранітну твердиню, об яку розбиваються буревійна гроза і тверді удари похідного меча? Нестримний біг ріки, що з первісного джерельного початку пливе, глибшає і широким срібним розливом несе життєдайну силу на вибрану землю? Нагло на білий екран стіни хтось кинув чорні слова: „Повикидати з високих і середніх шкіл усіх „гайдамацкіх" студентів... Позамикати українські гімназії!"

Вже без надуми підняли зелену котару і сильно постукали. Замкнено-байдужа мовчанка. Тиша. Тоді усі тісно зібгані пальці вдарили наступом у тяжкі дубові двері. Вони відкрилися так нагло, що піднесена рука майже захитала рівновагу темної постаті.

В глибині кімнати Галька, її голова лежала відкинута на спинці крісла, поплутані коси спадали ясними космиками на опухле лице, короткозорий погляд дивився легким „зизом" у впертому, нескореному зосередженні.(Ця звичка залишилася досьогодні).Лілька сиділа випрямлена, з високо піднятою головою, а її скісні „татарські" очі горіли зеленим полум'ям бунтівничого гніву (Полум'я,що опісля ясно горіло в темних ночах Сибіру).

— Ви — чого? — скрикнула директорка дивно високим голосом.

— Ми прийшли, бо ми... р ішали разом — усі! — тому, як вони мають бути... – Слова засохли в горлі. — За збірку на Карпатську Україну... — Тут вдарив грім: „Геть! Геть звідси! Сей час до кляси!" — била словами, — не показуйтесь на очі. Ви... ви не знаєте... ваш вичин..." — захлиснулася; охриплий голос заломився і застряг у горлі в німому намаганні.

В клясі кінчалася лекція. Нерухомі голови похилені над пультами. Темна сильветка „Телімеми" проти вікна повернулася: — „Сідайте! По годині лишитися!" — кинула коротко. Не знаю, про щось говорили, питали, відповідали, з дивним почуттям нереального глядача очі дивилися на знайомий — чужий образ. Тісний обруч стискав наболілу голову, настирливі слова вперто кружляли у втомлених думках: „Наш Інститут. Свої професори?.. Народе Карпатської України... Геть звідси! Холод знайомих очей... Станьмо, як один!.. Чому?"...

(Продовження на ст. 4)

Січко — мати...

(Продовження зі стор. 1)

батько і брат націоналісти і сидять в тюрмі.

І знову хочу сказати, що декана ніхто не притягнув до відповідальности за зфальсифікований наказ і за те, що він порушив ст. конституції, в якій говориться, що діти за батьків не відповідають.

Я не юрист, тільки мама, але бачу, що коли підходити так до кожної справи, як підійшли до справи мого сина, вхопились за вершок, тобто за ст. 72, не бачачи за цим інших виправдовуючих статтей, то можна пересудити людей більше, ніж треба...

Я описала причину арешту сина, а тепер хочу описати хід самого суду.

Коли сина арештували, тобто 6-го грудня 1980 року, того ж дня кликав мене слідчий прокуратури і опитав мене як свідка. Після цього ще багато разів мене викликали з цього приводу в КДБ. Якщо я свідок, я вірила, що одержу повістку на суд. Крім цього я ходила щоденно взнавати, коли буде суд над моїм сином. 7-го січня справа була в суді, але сказали, що нема. Коли пішла 8-го січня — сказала секретар, що ще не поставили на чергу. 9-го січня я знову пішла в суд, але вже після обіду, коло 16-ої (четвертої) години. Довго чекала в приймальні, бо секретарка була в кабінеті суддів і розважала їх веселими розмовами, з чого вони реготали.

Діждавшись її, я запитала, коли суд над моїм сином. Вона почервоніла і забігала по кабінетах (питала старших, як брехати), потім єхидно подивилася на мене і сказала: „15-го січня". Я з недовірою і якоюсь тривогою перепитала; вона повторила те саме. А один з суддів, я їх не знаю, сказав: „Чого ви бігаєте сюди та розпитуєте; ви мати і на суд будете повідомлені повісткою". Я повірила і пішла. Чомусьдуже стривожена їхньою поведінкою, я взяла зі собою 17-літню дочку і ще раз ми подалися до суду. Через вікно ми побачили, що сидять судді і когось судять. Це було через 40 хвилин, тобто без 20 хвилин п'ята година вечора. Ми підбігли до дверей, але міліціонер заборонив нам входити, а потім впустив, і я на лавці підсудних побачила свого сина Володимира.

В залі крім чоловік з 15 міліціонерів нікого не було; за столом сидів суддя Момот, два засідателі з якогось виробництва, а поруч біля них брехлива секретарка Маївська. Суд закінчувався. При нас опитали ще одного свідка 18-літню дівчину Долішню Ларису, яка певно працює у воєнкоматі, бо говорила, що в воєнкоматі були відхилені двері з її кабінету до кабінету полковника Дерев'янка і вона підслухала, як Володя відмовився від другої повістки. Суддя запитав сина, який він собі вибирає строк; син сказав, що не розуміє запитання; тоді суддя повторив: „Суворий режим чи посилений". Це питання було дане перед послідним словом мабуть тому, що на процесі у суді не було прокурора, тому свою долю мав вирішувати сам син. Син відповів, що не може собі вибирати строк, так як не признає радянського суду над собою, так як не є суд над собою, бо не є радянським громадянином; він в знак протесту на незаконне виключення його з університету 21-го вересня 1980 року зрікся радянського громадянства.

Після цього дали синові останнє слово; син висловлював свою образу і претенсії, але, здається, його ніхто не слухав. Адвоката на суді не було, бо я не маю можливости найняти (троє з хати — сидять заарештовані, а я пішла на вимушену пенсію без стажу); тай хто зацікавлений слухати, коли вирок давно готовий. Я цей вирок чула кілька днів тому від начальника КДБ Акініна.

Я — мама, могла б частинно замінити адвоката, бо знаю всю правду, яка допомогла б судові розібратись у справі, але я не те що була не повідомлена, але оббріхана. Не знаю чому мене не викликано як свідка, мабуть тому, що нікому до цієї справи не була потрібна правда, бо ст. 68 Карного кодексу частина 3 говорить, що відвід свідка з родинних мотивів не може служити приводом для усунення його як свідка. Та й правда, нащо на такому хвилинному і спішному суді свідка?

При такій ситуації, сидячи на суді, на що я могла надіятись або чогось доброго сподіватись? Так і сталося. Після перерви повернув суддя до залі, скоренько виголосив: „Три роки виправних робіт загального режиму", — і випурхнув із залі. Я не змогла випросити дозволу попрощатися з своїм сином у свій день ім'янин.

Мені було шкода сина і не тому, що дістав міру покарання, а тому, що так виглядав той суд разом з суддею Момотом... Дивно.

Може я в поспіху дійсно щось тут не зрозуміла, може так і має виглядати радянський народний суд, як виглядав тепер над моїм сином? То залишається тільки просити пробачення..."

ГРОМАДСЬКА РАДА
Українського Села в Ґлен Спей, Н. Й.
влаштовує
в суботу, 28 березня ц. р., о год. 4-ій по пол.
у великій залі на „Верховині"

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ

В ПРОГРАМІ:
Святочна промова — **ред. АНТОНА ДРАГАНА**
Виступ відомого чоловічого хору **„ПРОМЕТЕЙ"** з Філядельфії, під мист. кер. **МИХАЙЛА ДЛЯБОГИ** і при фортепіяновому супроводі **ІРЕНИ ПЕЛЕХ.**
Шевченкове слово у виконанні **п-і ЯРОСЛАВИ ГУНЧАК і панни ХРИСТИНИ САЛЯК.**

Громадська Рада щиро запрошує до численної участи всіх Громадян Українського Села та околиць.

ВЕЧІР ГУМОРУ, ПІСНІ І СЛОВА

Ню Йорк, Н.Й. — Заряд Дому ОУВФ, при 136 Друга авеню, влаштовує в суботу, 28-го березня ц.р., в 7-ій год. вечора у власному приміщенні вечір гумору, пісні і слова під моттом „За п'ять дванадцята". У програмі: сантиментальні й веселі пісні, монологи, гуморески тощо. Виконавці: Валя Калин, Іванна Кононів, актори українських сцен: Олена Гентіш, Степан Магмет — гумористи; при фортепіяні Тарас Левицький. Дохід призначений на сплату Дому, у якому примішуються багато організацій.

Анну Гарас...

(Продовження зі стор. 1)

лі організаційні наради 27-го вересня 1980 року. У звітовому часі голова була весь час у контакті з поодинокими секретарями і служила їм різними порадами.

Заступник голови Стефан Колодруб звітував, що він є представником від Округи до Відділу УККА Лігай Велі і там виконує обов'язки касира.

Секретар української мови Стефан Муха і секретарка англійської — Анна Строт подали, що виконували припоручення голови Округи. Касир Дмитро Мушастий між іншим теж сказав, що, коли б не бонуси від централі УНС за добру працю Округи, то в касі не було б грошей. Він інформував, що Округа рік-річно платить Національний даток до УККА по 25 долярів, а також дає дотації й іншим установам.

За Контрольну комісію Відділу звітував її голова Степан Івасєчко, заявляючи що він разом з Іваном Ганичем перевірили книговодство Округи і знайшли всі справи у доброму стані, тому і поставили внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі з призначенпаючій Управі з признанням.

По звітах до слова був запрошений протопресвітер о. Степан Біляк, який привітав всіх від Екзекутиви УНСоюзу, а при тому повідомив, що головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис по атаці надмірно високого тиску крови повертається до повного здоров'я. Відтак доповідач заторкнув різні ділянки праці УНС та інформував про успіхи деяких союзових організаторів. Також сказав, що секретарі можуть подавати адреси знайомих, що ще не одержують союзової преси. Для них, як майбутніх членів, адміністрація „Свободи" або „Українського Тижневика" буде висилати пресу безкоштовно на протязі трьох місяців. Вирізнив працю секретарів, канив працю секретарів отець Біляк, кажучи, що вони є підпорою цілости УНСоюзу, та закликав до збереження єдности в Союзі, до братерської співпраці, головне тепер, у передконвенційному році. Також апелював до секретарів, щоб пожвавили організаційну працю і не допускали до втрат членства у Відділах.

Старший організатор УНС Степан Гавриш склав гратуляції Відділові за придбання 78 членів у звітовому році — виконання квоти на 111 відсотків, і спеціально висловив подяку секретарці нового 46-го Відділу мгр Євгенії Івасєчко — Цап за її заходи в придбанні нових членів. Він також подякував за гарну організаційну працю наймолодшій секретарці в Окрузі Анні Мандзюк за придбання 17 нових членів до 143-го Відділу в Ґрейт Медов, Н.Дж., та іншим секретарям. Голова Округи А.Гарас теж придбала 10 членів до свого 47-го Відділу. С.Гавриш далі інформував про загальну працю Союзу з організаційної ділянки, подав плян праці на біжучий рік, в якому треба придбати 4.000 нових членів, забезпечених на 10.000.-000 долярів для всього УНС, а Округа повинна придбати 70 членів, і на закінчення дав технічні поради про підбір кляс забезпечення для проспектів.

По доповідях відбулася дискусія та різні запити. Дискутанти: Ганич, Моркочук і Кілик, заторкнули щоденник „Свободу" і висловили невдоволення з тих статтей в щоденнику і в тижневику, які на їх думку є зверненні проти Визвольного Фронту.

Відтак Іван Ганич, член Контрольної комісії Округи, відчитав резолюцію, яка закликає Екзекутиву УНСоюзу вислати своїх представників до УККА, а „Свободу" — не містити критичних статтей про В.Ф. Цю резолюцію прийнято великою більшістю присутніх.

До нової Управи Округи і К. Комісії обрано: Михайла Колодруба і Анни Пипюк на почесних голів: Анну Гарас — на голову: С.Колодруба і Миколу Дубика — на заступників голови: С.Муху — на секретаря української мови: Анну Строт — на секретаря англійської мови, і Дмитра Мушастого — на касира. Членами Управи стали: Іван Гуцайлюк, Іван Драбик, мґр Є.Івасєчко-Цап, Мартин Шеска, Стефан Саюк, Катерина Сарджент, Ганна Мандзюк, Григорій Пращик і Володимир Загводський. Контрольну комісію очолив С. Івасєчко, а членами обрано І.І анича і Михайла Хром'яка.

В імені новообраної Управи подяку зложила голова Анна Гарас, апелюючи до всіх по-братерському співпрацювати і закликаючи секретарів пам'ятати про виконання квот — зорганізувати 70 нових членів. Потім всі зібрані відспівали „Многолітствіє" для Анни Саґан, члена Контрольної комісії 143-го Відділу з нагоди її уродин.

Молитву на закінчення провів почесний голова М. Колодруб; голова Округи А.Гарас запросила всіх до гостини — перекуски, яку приготовили пані з 47-го Відділу, якого вона є секретаркою.

До списка пожертв на Енциклопедію Українознавства оголошено додаткове пояснення у „Свободі" з 13 січня 1981 р. (ч. 7).

В цьому оголошенні повстала помилка у поданні прізвища жертводавця. А саме під т. 3 подано прізвище п. Гаєцька, а повинно бути:

пані інж. Софія Гаєвська, яка пожертвувала на Енциклопедію Українознавства 500.00.

Подаючи до відома це справлення помилки, сердечно перепрошуємо п. інж. С. Гаєвську.

НТШ у ЗСА

Організація — Американці в Обороні Людських Прав в Україні
і
Товариство Українських Інженерів Америки — Відділ Ню Джерзі
влаштовують

ЗУСТРІЧ з ВІКТОРОМ БОРОВСЬКИМ
КОЛ. В'ЯЗНЕМ СОВЄТСЬКИХ ПСИХУШОК

Неділя, 5-го квітня 1981 року, год. 4-та по пол.
в залі УНДому в Ірвінґтоні, Н. Дж.
140 Проспект Авеню

ПРОГРАМА:
ВІКТОР БОРОВСЬКИЙ — автор книжки „Поцілунок сатани".
Д-р ОЛЕГ ВОЛЯНСЬКИЙ — доповідь на тему „Зловживання психіятрії в СССР".
ІРЕНКА ПАСЛАВСЬКА ..... художнє читання
УЛІТА ОЛЬШАНІВСЬКА ..... провід програмою
ТОМА ДЯК ..... спів і гра на ґітарі
МИХАЙЛО СТОЦЬКО ..... спів і гра на бандурі

Ввесь дохід на оборону Миколи Руденка.

ВЕЧІР В. ІВАСЮКА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — Філядельфійський Комітет оборони національних і людських прав в Україні влаштовує в неділю, 12-го квітня ц.р., о год. 6:30 вечора в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Седар ровд, Абінґтон тавншип — вечір у поклоні Володимирові Івасюкові. Участь беруть: Евеліна Белюц, Леонід Вербицький. Слово про Івасюка скаже ред. Віталій Лехтер. Квитки вступу можна отримати в членів Комітету і при касі.

Відбулися загальні збори 385-го Відділу УНС

Міннеаполіс, Мінн. (я.к.) — У неділю, 8-го березня ц.р., в Українському Народному Домі відбулись річні загальні збори 385-го Відділу УНС. У зборах взяли участь 24 члени.

Після молитви і вшанування померлих членів голова П. Ванаш відчитав програму зборів, яку члени прийняли без змін. Після відчитання протоколу з минулорічних загальних зборів присутні вислухали звіти: голови П. Ванаша, касира В.Саса і секретаря інж. Я. Карпяка.

Цікавий був звіт секретаря, який за 16 років прийняв до Відділу 375 членів і забезпечив їх більше як на один мільйон долярів. Біля 20,000 долярів із членських вкладок Відділ річно висилає до Головної Управи. Одначе, останні два роки справа приєднування нових членів погіршилася. За два роки Відділ втратив 17 членів.

Численні члени взяли участь у дискусії, виявивши зацікавлення працею Союзу, але рівночасно висловили свою турботу про ситуацію, яка витворилась після XIII Конґресу Українців Америки. На пропозицію В. Лісовича, підтриману всіми членами, зобов'язано Управу звернутись до Екзекутиви УНС, щоб для добра УНС вона включилась у працю УККА.

На пропозицію голови Контрольної комісії Г. Папіжа збори уділили абсолюторію уступаючій Управі, а на 1981 рік переобрано Управу в тому самому складі, що був у 1980 році: голова — Петро Ванаш; заступник голови — Марта Андерсон; касир — Володимир Сас; секретар — інж. Ярослав Карпяк; організатор — Софія Муха. Контрольна комісія: голова — Гілярій Папіж, члени — Стефан Кучварський і Олена Карпяк.

Збори закрив голова П. Ванаш, подякувавши присутнім за участь і увагу.

ХРИСТИЯНСЬКА МІЛІЦІЯ В ПІВДЕННОМУ Ливані під командою майора Саада Ґаддада переводить очищувальну акцію в теренах, які є під її владою. У часі тієї акції доходить до бойових акцій, в яких гинуть дуже часто цивільні, не раз жінки й діти. Це — стиль боротьби, що його накинули тим теренам арабські терористи з Палестинської Визвольної Організації.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 27-го березня 1981 року, о год. 7-ій веч.

„ВЕЛИКДЕНЬ У СВЯТІЙ ЗЕМЛІ"
РОЗПОВІДЬ
Д-ра ЙОСИПА ОРИШКЕВИЧА
ІЛЮСТРОВАНА КОЛЬОРОВИМИ ПРОЗІРКАМИ
Після розповіді — питання, відповіді, дискусія.

Ділимось сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що з волі Всевишнього, дня 16-го лютого 1981 р.,
після тяжкої і довгої хвороби, відійшла у Вічність
наша Найдорожча МАМА
бл. п.
ЕВА ДИБКА
на 90-му році життя.

Цією дорогою складаємо нашу щиру ПОДЯКУ:

Всеч. о. Теодорові Білецькому, о. Іванові Кростякові і о. Степанові Познякові — за всі похоронні відправи: Панахиду в похоронному заведенні п. Музики, Службу Божу в українській православній катедрі св. Князя Володимира в Чікаґо, Ілл. і похорон на цвинтарі Елмвуд Парк, за чудовий спів церковних хорів катедри св. Князя Володимира і св. Апостола Андрія Первозванного з Едісон, власникам похоронного заведення п. Музики, за зразковий порядок, Сестрицтву Св. Княгині Ольги за прапор і Учасницям, всім Приятелям, за Служби Божі, співчуття і квіти.

Хай господь нагородить Вас щедротами своїми, а бл. п. Покійній нехай буде ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
дочка — МАРІЯ НОВИЦЬКА — муж АНДРІЙ
дочка — АННА ДІН — муж РОБЕРТ
син — МИХАЙЛО — дружина РОЗМАРИ
внуки — КОНРАД-БОГДАН, АНІТА, МИХАЙЛО і ДЖИНІ
та СІМ ПРАВНУКІВ

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими,
що 11-го березня 1981 р., несподівано, відійшов
у Вічність, на 61-му році життя,
наш Дорогий
МУЖ, ТАТО і ДІДО
бл. п.
ОЛЕКСАНДЕР КОЗЯР

ПАНАХИДА відбулася 12-го березня 1981 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Музика і Син в Чікаґо, Ілл.

ПОХОРОН відбувся 13-го березня 1981 р. в катедрі св. Володимира. Тіло спочиває на цвинтарі св. Андрія в Аддісон, Ілл.

Горем прибиті:
дружина — ТЕТЯНА
дочка — ЛАРИСА КОЗЯР СУПТЕЛЯ
внуки — ОЛЕКСАНДЕР і ПАВЛО

Нехай американська земля буде Йому пухом.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ

КОНЦЕРТ
ДЛЯ ПРИДБАННЯ ФОНДІВ НА МУЗЕЙ

ВИСТУПАЮТЬ:
- **ПАВЛО ПЛІШКА — бас,** Метрополітальна Опера
- **АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ — баритон** Метрополітальна Опера
- **ГАЛИНА СТРІЛЕЦЬ — скрипка**
- **ТОМА ГРИНЬКІВ — фортепіяно**

неділя, 5-го квітня 1981 р., 3-а по полудні
NEW YORK UNIVERSITY EISNER & LUBIN AUDITORIUM
566 La Guardia Place, NYC (біля Washington Square Park, Greenwich Village)

Квитки в ціні $12.00, $10.00 і $8.00:
Український Музей — 203 Друга Авеню, Ню Йорк, Н.Й. 10003
Тел.: (212) 228-0110
АРКА — 48 Схід 7-ма вул. Ню Йорк, Н.Й. 10003
Тел.: (212) 473-3550
Дніпро — 698 Санфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж. Тел.: (201) 373-8783

Після концерту
ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ
Квитки на зустріч в ціні $10.00 там, де і квитки на концерт

ВЕСНЯНИЙ КОНЦЕРТ МОНТРЕАЛЬСЬКИХ АНСАМБЛІВ СУМ-у
Маємо шану повідомити Українську Громаду Великого Ню Йорку та околиць, що
в неділю, 3-го травня 1981 р. в залі Fashion Institute, 225 West 24th Street, New York City
о год. 4-ій по пол. — *відбудеться*

БЕЛИКИЙ ГОСТИННИЙ КОНЦЕРТ

Мішаного хору „БОЯН" під мист. керівництвом РОСТИСЛАВА КУЛІША, в якому бере участь около 100 молодих членів,

Оркестри „ТРЕМБІТИ", мистецький кер. ЮРІЙ КУЛИЦЬКИЙ, яка має за собою 10 років музичного досвіду і втішається гарними успіхами.

Рівнож в Концерті візьмуть участь **меццо-сопрано МАРІЙКА ЧОЛІЙ** та **ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ ПЕТРА МАРУНЧАКА.**

Учасники цих ансамблів, це монтреальська молодь СУМ-у і Пласту, що плекають українську пісню, музику і танці.

Своєю численною участю підтримайте одинокий і вперше в Ню Йорку гостинний виступ МОНТРЕАЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.

Квитки в ціні: $7.00, $5.00, $3.00 до набуття в книгарнях: АРКА, СУРМА і ЕКО.

УПРАВА

Березневе небо

(Продовження зі стор. 2)

— Ходіть сюди! — пробудив голос Телімени в порожній клясі. Її випуклі очі мружилися в зачервонілих повіках, уста дрижали в скорім віддиху, бліде лице темніло гарячковим рум'янцем.

— Хто має гроші? — не дивилася ні на кого.

— Є усі — тут! — обоятно падали на пульт тяжкі непотрібні вузлики.

— Сейчас віднести до редактора „Бескиду"! Тиждень — не приходити до школи, а опісля, — голос заломився, — побачимо! — Скоро відвернула голову і, коливаючись, вийшла з кляси.

Зимна шиба холодила гаряче розпалене чоло. По шибі навкіс під вітром пливли великі сніжнодощові краплі. На засніжених стежках лягли сиві тіні — сліди людей у сивих одностроях, нерухомих, на білих полях Хусту? Надсянські береги ледве темніли в білявій мряці — може цій самій, що густим туманом заступала дороги в карпатських лісах і долинах?

Зашаруділи повільні кроки, сунулися щораз то ближче, аж замовкли біля вікна. У віконнім світлі чорніли окуляри, завеликі для дрібного лиця; вузькі губи з трудом шукали виходу серед дороги слів. „Гама"! — невідлучна тінь директорки, життя якої писалося чорними нотними знаками, — а границі світу мали свій початок і кінець в інститутських мурах. Ледве можна було вловити тихі слова:

Пані директорка... хочу вам сказати, що вона, ми всі... вона зовсім на вас не гнівається... навпаки, вона рада... дуже рада, що Інститут... такий. — Все переплуталося. Гамина елоквенція блистіла лиш у сольфеджу і на пробах хору.

Але подумай... стільки літ... труду... для вас... — погляд впав на довгі ряди „табльо", що бігли стіною коридору аж до дверей каплиці. Мовчанка: — „Може колись зрозумієте... затямите, що ми усі..." — поволі замовкла. Її рука обережно торкнула щита на шкільному рукаві і на момент теплі сухі пальці легко обняли мою холодну долоню. Опісля легкі кроки повільно зашалапали, відходили ледве чутно, щораз дальше, аж замовкли зовсім на закруті коридору.

* * *

По шибі пливуть тяжкі бурі краплі сніжнодощової зливи. В неіснуючих уже рамах інститутського вікна колишуться на вітрі три самотні сосни і темним віттям легко торкають березневого неба нашої молодости.

Кінець

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНАНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

A Ukrainian perspective on the news...

THE UKRAINIAN WEEKLY

Can you afford not to subscribe?

I would like to subscribe to The Ukrainian Weekly for____year(s).(Subscription rates: $5 per year for UNA members, $8 for non-members).
My name is: ____
I belong to UNA Branch: ____
Address: ____
City: ____
State: ____
Zip code: ____

GIFT SUBSCRIPTION

In addition, I would like to give a friend one year's subscription to The Ukrainian Weekly at the discounted rate of $4.
His/her name is: ____
Address: ____
City: ____
State: ____
Zip code: ____
I enclose a check for $ ____

THE UKRAINIAN WEEKLY
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!

Володимира Барагури

МЕЧ І КНИГА

ЗБІРКА ІСТОТИЧНИХ І БІОГРАФІЧНИХ ОПОВІДАНЬ

ДРУГЕ, ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ, З КОЛЬОРОВИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА

„Меч і книга" — це необхідна допоміжна лектура при навчанні українознавства.

112 сторінок — ціна $6.00 + порто.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

АВТОМОБІЛЬНА КОРПОРАЦІЯ КРАЙСЛЕРА проголосила започаткування студій над дослідом хвороби рака, яка останньо значно поширюється серед робітників, затруднених в автомобільній індустрії. Цією справою у практичному значенні займатиметься Мичиґенська фундація боротьби з раком у порозумінні з корпорацією Крайслера.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

влаштовує

ШІСТНАДЦЯТІ КРАЙОВІ КРУГОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

в суботу і неділю, 23-го і 24-го травня 1981 року

в Чікаґо, Ілл.

Щоб брати участь у змаганнях, треба бути членом УНСоюзу. Правила турніру за ABC and WIBC Moral Sanction.

Ґарантовані нагороди для мужчин і жінок.

Для мужчин — $500.00 — 1-ша нагорода, $300.00 — 2-га
Для жінок — $200.00 — 1-ша нагорода, $100.00 — 2-га

Ford City Bowl
7601 S. Cicero Avenue, Chicago, Ill. 60652
(312) 585-2900

48 lanes — всі зарезервовані на змагання.
Сінґлі і Даблі — **субота, 23-го травня, год. 1-ша по пол.**
Дружинові змагання — **неділя, 24-го травня, год. 1-ша по пол.**

BOWLERS HEADQUARTERS — Holiday Inn (Ford City)
7353 S. Cicero Avenue, Chicago, Ill. 60652.(312) 581-5300.
ТОВАРИСЬКА ВЕЧІРКА — субота, Holiday Inn
4 години — доволі напитків, перекуски, музика до танців.

БЕНКЕТ — Неділя — HOLIDAY INN

Коктейл — 6:30 по пол.
Вечеря і програма — 7:30 веч. (роздача нагород)
Напитки і забава.

Реченець зголошень 1-го травня 1981 року.

ЗАПРОШУЄТЬСЯ ДО УЧАСТИ ВСІХ ЧЛЕНІВ ЗСА І КАНАДИ.

За дальшими інформаціями писати або телефонувати:

Helen B. Olek, National Bowling Tournament Committee,
7644 W. Rosedale Ave., Chicago, Ill. 60632 (312) 631-4625

Ed Sullivan, Tournament Chairman
6036 S. Mobile Ave., Chicago, Ill. 60638 (312) 586-3414

Rich Pitula, Tournament Secretary
8008 S. Kedvale Ave., Chicago, Ill. 60652. (312) 284-0593

Ukrainian National Association
P.O. Box 76 — 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303
(201) 451-2200

ВІДВІДАЙТЕ УКРАЇНСЬКИЙ БУТІК

"LOVELY CREATIONS"

Великий вибір речей на дарунки та для практичного вжитку:

КЕРАМІКА — БУРШТИНИ
ПИСАНКИ — БІЖУТЕРІЯ
ДЕРЕВ'ЯНІ ВИРОБИ — ІМПОРТОВАНІ ЗАБАВКИ

ІМПОРТОВАНІ ВИШИВАНІ ТА РУЧНО ПЛЕТЕНІ БЛЮЗКИ І СУКОНКИ.

ЛІДІЯ КОЗАК • ВОЛОДИМИРА ШИПАЙЛО

Адреса:

Village Square — Bergen Mall
Rt. 4, Paramus, N.J. 07652

HOURS: Mon., Tues., Wed. and Sat. 11 — 5:30
Thurs. and Fri. 11 — 9:30

ЛІТНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

будуть відбуватися

в Інституті ім. П. Могили у Саскатуні, Канада від 5-го липня до 7-го серпня 1981 р.

Mohyla Institute

1240 TEMPERANCE STREET SASKATOON, SASK.

„ЯК МИ ГОВОРИМО (І ЯК ТРЕБА ГОВОРИТИ)" — Б. Антоненка- Давидовича, за редакцією **К. Церкевича і В. Павловського,** 3-тє видання, поправлене і доповнене, 304 ст. 1980.

„ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ", за ред. **Я. Рудницького і К. Церкевича,** нове видання, 65 тис. слів, 800 ст. 1979.

Висилається за зложенням пожертви, відп. $12.50 або $20.00 на цілі **Науково-Дослідного Т-ва Української Термінології.** Нова адр.: Research Society for Ukrainian Terminology, Inc. 166 First Avenue, c/o St. Sophia's New York, N.Y. 10009

„Союзівка на вакаціях"!

З ОГЛЯДУ

НА ВАКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ „СОЮЗІВКИ"

СОЮЗІВКА ЗАКРИТА

від 1-го березня до 4-го квітня 1981 р.

СЛУХАЙТЕ

РІДНІ АКОРДИ

УКРАЇНСЬКУ РАДІОПЕРЕДАЧУ З РАДІОСТАНЦІЇ WPOW — 1330 AM З НЮ ЙОРКУ КОЖНОЇ НЕДІЛІ о год. 5:30 по полудні

Запусти у Вотервліті

У Вотервліті, Н.Й., в неділю, 1-го березня, перед Великим постом відбулися з рамени 99-го Відділу СУА традиційні Запусти- оселедець. Імпрезу відкрила голова місцевого Відділу СУА Дозя Кушнір, вітаючи гостей, що заповнили залю Українського Клюбу.

Програма, яку заповіла голова Відділу,була для присутніх новістю і далеко відходила від імпрез, що відбуваються у нашій громаді. При цій нагоді Д.Кушнір представила гостям на залі нову культурно-освітню референтку Відділу СУА Любу Білу-Мунтар, яка переїхала з Детройту до Вотервліту.

Програму вечора започаткував о. парох Теодор Гуманицький молитвою. Люба Біла-Мунтар прочитала доповідь на тему „Українки-дисидентки", в якій представила незавидну долю сучасних українок-героїнь, що за оборону своєї батьківщини перед окупантом, караються по сибірських таборах, згадуючи при тому поіменно кожну з цих жінок.

Відділ Союзу Українок у Вотервліті може гордитися ще одним своїм досягненням. Йому вдалося зорганізувати при своєму відділі жіночий хор—це єдина хорова одиниця у всій Окрузі. Бурхливими оплесками нагороджували присутні на залі кожну проспівану хором пісню.

Хор виконав чотири пісні—„Цвіте терен", „Ой, думала я", „Добрий вечір, сусідонько" і „Як я била йще мала". Диригент хору—Ярослав Кушнір. Отець парох Т.Гуманицький доповідав про „Великий піст у минулому та його вплив на релігійне життя нашої громади під сучасну пору."

Згодом введено у програму того вечора читання веселих оповідань-гуморесок. Люба Мокій прочитала Руданського: „Привіт", „Свиня свінею" і „Голосная церква." Богдана Бережанська прочитала гумореску Івани Савицької „Ощадні жінки". Ольга Гнатишак—цієї ж авторки „Бабця з Льондону", а Ярослав Кушнір—„Весняний капелюшок".

Мистецьку частину програми закінчено веселою сценкою (скеч) „Ширші сходини СУА", що її, при співпраці інших, зладила Дарія Спяк, заступниця голови Відділу. Виконавцями цієї сценки були наймолодші членкині Відділу.

Була це найбільш весела точка програми. Гості рясними оплесками винагороджували усіх виконавців. Такі, по-мистецькому оформлені сценки зі життя відділів СУА повинні бути використані при різніх нагодах й іншими відділами цієї організації.

Програму вечора вела голова Відділу Дозя Кушнір, конферансьє сценки—Л.Біла-Мунтар. Щира подяка союзянкам за їхню працю у громаді.

По-мистецькій програмі союзянки приймали гостей оселедцем, кавою і пампушками.

Роман Маселко.

Вступайте в члени УНС!

ВИДАННЯ КАНАДСЬКОГО ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

А. Суспільні науки

1. Петро Потічний, ред., "POLAND AND UKRAINE: PAST AND PRESENT", 1980, 365 ст.
Полотно 14.95 дол.
Картон 9.95 дол.
2. Юрій Борис, "THE SOVIETIZATION OF UKRAINE, 1917-1923: THE COMMUNIST DOCTRINE AND PRACTICE OF NATIONAL SELF-DETERMINATION", 1980, 365 ст.
Полотно 19.95 дол.
Картон 12.95 дол.

Проситься висилати замовлення до:
University of Toronto Press
5201 Dufferin Street
Downsview, Ontario M3H 5T8,
а чеки виставляти на University of Toronto Press.

Б. Українська література

1. Микола Зеров, „ЛЕКЦІЇ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. 1798-1870", 1977, 271 ст.
Полотно 9.95 дол.
Картон 3.95 дол.
2. Юрій Луцький, ред., „ВАПЛІТЯНСЬКИЙ ЗБІРНИК", 1977, 280 ст.
Полотно 10.95 дол.
Картон 4.95 дол.
3. Орест Зілинський, ред., „АНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІРИКИ", 1978, 440 ст.
Полотно 13.95 дол.
Картон 6.95 дол.
4. „УКРАЇНСЬКІ ДУМИ", Editio minor (видано на спілку з Українським науковим інститутом Гарвардського університету), 1979, 219 ст. (мови українська й англійка)
Полотно 9.95 дол.
Картон 5.95 дол.
5. Юрій Луцький, ред., "SHEVCHENKO AND THE CRITICS, 1861-1980", 1981, 520 ст.
Полотно 30.00 дол.
Картон 8.50 дол.

Проситься висилати замовлення до:
University of Toronto Press

В. Українська мова

1. Данило Струк, "UKRAINIAN FOR UNDERGRADUATES", 1979, 350 ст.
Картон 5.00 дол.
2. Ася Гумецька, "MODERN UKRAINIAN", 1980, 438 ст.
Картон 8.00 дол.

Г. Українсько-канадські студії

1. В. Роман Петришин, ред., "CHANGING REALITIES: SOCIAL TRENDS AMONG UKRAINIAN CANADIANS", 1980, 249 ст.
Картон 7.95 дол.
2. Василь Чумер, "RECOLLECTION ABOUT THE LIFE OF THE FIRST UKRAINIAN SETTLERS IN CANADA", 1981, 176 ст.
Полотно 9.95 дол.
Картон 5.95 дол.

Проситься висилати замовлення до:
University of Toronto Press

3. Франсес Свиріна, "UKRAINIAN CANADIANS: A SURVEY OF THEIR PORTRAYAL IN ENGLISH-LANGUAGE WORKS," 1978, 169 ст.
Полотно 9.95 дол.
Картон 3.95 дол.
4. Манолій Лупул, ред., "UKRAINIAN CANADIANS, MULTICULTURALISM AND SEPARATISM: AN ASSESSMENT", 1978, 177 ст.
Картон 4.95 дол.

Проситься висилати замовлення до:
University of Alberta Press
450 Athabasca Hall
Edmonton, Alberta T6G 2E8
а чеки виставляти на University of Alberta Press

Ґ. „Журнал українознавчих студій"

Появляється двічі в рік із статтями про українознавчі проблеми гуманістики та суспільних наук, перекладами поезії та прози, документами, рецензіями та публіцистикикою. (мови англійська й українська).
Річна передплата 6.00 дол. (8.00 дол. від бібліотек та установ).

Проситься замовляти через
CIUS, Toronto Office
c/o Dept. of Slavic Languages and Literatures
University of Toronto
Toronto, Ontario M5S 1A1
а чеки виставляти на Journal of Ukrainian Studies

ГЕНЕРАЛ — ПОЛІТИК

(Продовження зі стор. 2)

Монтеск'є: він визнає науку і знання фактичної дійсности за єдину базу рішення і діяння. Хоч він був за Ніксона заступником Генрі Кіссінджера, він є противником „детанту" — політики „відпруження з СССР — і тому й президент Реген не включив Кіссінджера до свого уряду.

Александер Гейг — найбільш кольоритна постать у новому американському Урядові. В коментарях преси можна знайти твердження, що не він слухає президента Регена, а Реген слухає Гейга. У нашому, українському, інтересі є те, щоб Александер Гейг зумів обмежити й зупинити похід совєтського імперіялізму в світі; щоб процес звужування впливів і значення СССР в Америці продовжувався — аж до розвалу совєтської імперії.

Це не станеться швидко, але добре сталося, що знайшлася людина в особі Александра Гейга, яка цей процес започаткувала.

У поклоні Т.Шевченкові

У неділю, 15-го березня цього року, заходами місцевого Відділу УККА були відзначені роковини народження і смерти Пророка України Тараса Шевченка академією у залі при парафії св.Арх.Михаїла в Міннеаполісі, Міннесота. Провідною точкою академії була доповідь Оксани Соловей на тему: „Шевченко і пам'ятники", до якої було приготовлено спеціяльне удекорування сцени артистом-маляром Олександром Канюкою. Тема, нова і досить цікава та докладно опрацьована, зацікавила присутніх на залі.

Голова УККА мгр Люба Менжега у своєму вступному слові при відкритті академії підкреслила значення Шевченка для нас тут, на еміґрації, і в Україні.

В програмі брали участь два члени Пласту — Оленка Новицька, яка продеклямувала „Село" з поеми Т. Шевченка „Княжна", а Володимир Анастас, мол., продеклямував „Великий наш Тарас" вірш В.Гренджа-Донського. Від ОДУМ-у деклямували: Галина Багмет „Могила Пророка", також вірш В.Гренджа-Донського. Ірина Кушнір продеклямувала вірш Т.Шевченка, написаний в 1858 році у Нижньому Новгороді — „Муза". Валентина Яр під акомпаньямент Галини Павлюк виконала дві пісні на слова Т.Шевченка, муз. М.Лисенка: „Маю я, маю оченята", „Ой, одна я, одна" і „Нащо мені чорні брови" сл. Т.Шевченка, муз. обр. Бонковського.

Академію закінчено „Заповітом" Т.Шевченка у виконанні В. Яр і всіх присутніх на залі під акомпаньямент Кіри Цареградської. Академія була недовга, але змістовна.

Валентина Єрмоленко

УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ

СПЕЦІЯЛІЗУЄМОСЯ У ВЕСІЛЬНИХ ЗАПРОШЕННЯХ СТАНДАРТНИХ ОРИГІНАЛЬНО ПРОЄКТОВАНИХ

215-276-4457

DARKOffset PRINTING

DARKO STEFANYSHYN
902 OAK LANE AVENUE
PHILADELPHIA, PA 19126

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 29-го БЕРЕЗНЯ 1981 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 5-ій по пол. в церковному приміщенні при 37-09 31-ша Авеню. На порядку денному: звітування Управи і полагодження інших союзових справ. Просимо членів прийти і вирівняти членські вкладки. — В. Левенець, гол., М. Хоманчук, секр.

ДЖАНСОН СИТІ, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ 21-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Івана. Проситься чл. прибути. / В. Мельниченко.

НЕДІЛЯ, 29-го БЕРЕЗНЯ 1981 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Річні збори 116 Відд. Т-ва Вільні Козаки, о год. 12-ій дня в залі УНДому при Джереміяг Авеню. На порядку: звіти Управи, К. Комісії і вибір нової Управи на 1981 р. Присутність членів побажана. — Управа.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-5550, New York, 10003

ПИСАНКИ: гуцульські, бойківські, подільські, волинські, трипільські й інші — в АРЦІ.

REAL ESTATE

NEWARK
3 FAMILY
Eastern Parkway near St. Johns Ukrainian Church & School. Aluminum sided & brick, 6-5-3, modern cabinet kitchens, modern tile baths, separate gas heat, garages — beautiful home. $72,000. Realtor.

CENTURY 21
COLONY
(201) 371-6700
1182 Clinton Ave. Irvington
Independently Owned & Operated

ФЛЮРИДА
В Українському Сеті на продаж:
Модерна хата, велика площа, сад і город — $62,500.
Новий дім, на 2 площах, „Дуплекс", $75,000 або $38,000 за однородинний, близ. Укр. Села
3-ри спальні, 2 пазнички — $29,500.
10 акрів, 3 спальні, гарна дільниця — 85,000.
SUNNYLAND REALTY
855 N. Park Avenue
Apopka, Florida 32703
(305) 886-3060
Stephen Kowalchuk, Realtor

A. E. SMAL & Co.
REAL ESTATE & INSURANCE
1733 Springfield Avenue
Maplewood, N.J. 07040
(201) 761-7500

Приймає всі роди забезпечення, зокрема: на особові і вантажні авта та мотоцикли; від вогню, від відповідальності і бонди; на життя і акцидентові поліси.

Продає і приймає на продаж нерухомості в Мейплвуді, Ірвінґтоні та всіх дооколичних місцевостях.

• HELP WANTED • • FEMALE •

RETIRED WOMAN
Live in woman. To care for children and sick mother, in Trenton, N.J. For information call —
(609) 586-5811
after 7:30 p.m.

ПОШУКУЮ
ЖІНКУ
до опіки над 2-ма дітьми. Приватне помешкання в Lake George, N.Y.
Тел.: (518) 668-5850
(Collect)

•FUNERAL DIRECTORS•

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J. NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555
New Branch
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222